

Jaarverslag schooljaar 2024 - 2025

Leerplicht en Doorstroompunt
Regio 23 – Kop van Noord-Holland

30-10-2025

Ellen de Graaf, coördinator Leerplicht en Doorstroompunt
Coen Haarsma, Programmamanager Sociaal Domein

Voorwoord

Namens de regio Kop van Noord Holland presenteer ik u met genoegen het *Jaarverslag Leerplicht en Doorstroompunt* over het schooljaar 2024 2025. In dit verslag leest u hoe wij gezamenlijk hebben gewerkt aan het recht op onderwijs voor alle jongeren en aan het bevorderen van een soepele doorstroom naar vervolgonderwijs en arbeidsmarkt. Dit jaarverslag is tot stand gekomen in nauwe samenwerking met onze onderwijspartners.

Het afgelopen schooljaar hebben wij de vruchten mogen plukken van een intensieve samenwerking tussen gemeenten, onderwijsinstellingen, zorgpartners en werkgevers. Het aantal verzuimmeldingen is toegenomen, wat erop wijst dat scholen eerder signaleren en meldingen sneller doorzetten. Steeds meer jongeren vinden via het Doorstroompunt de weg terug naar werk of school. Tegelijkertijd constateren wij dat de problematiek complexer wordt: mentale gezondheid, kansengelijkheid en het bieden van maatwerktrajecten vragen om volharding en creativiteit.

De komst van de nieuwe wet *Van school naar duurzaam werk* noodzaakt ons om onze organisatie en werkwijze verder te ontwikkelen. Het verlengen van de begeleiding tot 27 jaar vraagt om andere capaciteiten en een nauwere samenwerking met het sociaal domein en de arbeidsmarkt.

Dankzij de inzet van onze leerplichtambtenaren, doorstroomcoaches, docenten, ouders en jongeren hebben wij ook dit jaar stappen voorwaarts gezet. Ik wil hen allen hartelijk bedanken voor hun betrokkenheid en inzet. Dit verslag is meer dan een terugblik: het is ook een uitnodiging om samen te blijven werken aan een toekomst waarin ieder kind en iedere jongere tot zijn of haar recht komt.

Namens de colleges van B&W van Den Helder, Hollands Kroon, Schagen en Texel.

Puck de Nijs – Visser

Regionaal portefeuillehouder onderwijs

Inhoudsopgave

Voorwoord.....	2
1. Inleiding.....	4
1.1 Doorstroompunt regio 23 Kop van Noord-Holland.....	4
1.2 Overzicht van de regio in cijfers	5
2. Leerplicht en kwalificatieplicht	7
2.1 Wettelijk kader en organisatie	7
2.2 Verzuim	7
2.2 Absoluut verzuim.....	9
2.3 Totaal aantal verzuimmeldingen	10
2.4 Handhaving leerplichtwet	11
2.5 Vrijstellingen	11
2.6 Thuiszitters	13
2.7 Terugblik 2024 – 2025	14
2.8 Strategische prioriteiten 2025–2026.....	16
3. Doorstroompunt en voortijdig schoolverlaten	18
3.1 Doorstroompunt.....	18
3.2 Voortijdig schoolverlaters (VSV)	18
3.3 Terugleiding naar onderwijs en werk	20
3.4 Terugblik 2024 – 2025	21
3.5 Strategische prioriteiten 2025–2026.....	22

1. Inleiding

1.1 Doorstroompunt regio 23 Kop van Noord-Holland

De gemeenten Den Helder, Hollands Kroon, Schagen en Texel werken sinds 2019 samen als één netwerkorganisatie op het gebied van leerplicht, kwalificatieplicht en de doorstroomfunctie naar vervolgonderwijs en arbeidsmarkt. Binnen dit netwerk worden de wettelijke taken uit de Leerplichtwet uitgevoerd en worden jongeren van 18 tot 23 jaar gemonitord via het Doorstroompunt. Wanneer jongeren uitvallen zonder startkwalificatie, wordt samen met scholen, samenwerkingsverbanden en werkgevers gewerkt aan een passende terugkeer naar onderwijs of werk. De regionale samenwerking maakt het mogelijk om kennis en expertise te bundelen en bij signalen snel te handelen.

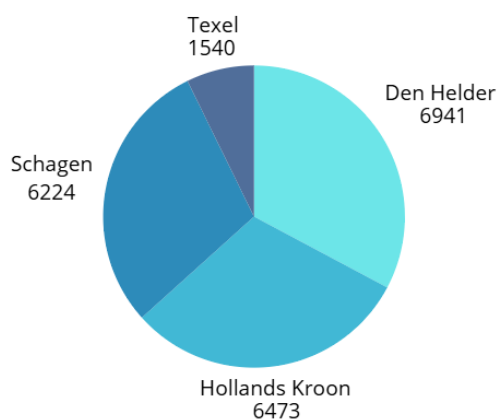
In het schooljaar 2024-2025 blijft de basis van deze samenwerking ongewijzigd, maar de context verandert. Hoewel de coronaperiode achter ons ligt, ervaren zowel leerplicht als het Doorstroompunt nog steeds de gevolgen daarvan. Een deel van de jongeren heeft moeite om weer volledig aan te sluiten bij school of werk, onder meer door leerachterstanden, verminderde motivatie of persoonlijke problematiek die in deze periode is ontstaan of versterkt. Tegelijkertijd dienen zich nieuwe vraagstukken aan, zoals de gevolgen van digitalisering, personeelstekorten en een groeiende groep leerlingen met mentale of sociale problematiek. Gemeenten, onderwijs en samenwerkingsverbanden in de regio Kop van Noord-Holland werken hierin intensief samen en geven gezamenlijk uitvoering aan de Regionale Onderwijs- en Zorgagenda 2023-2027. Deze agenda richt zich op inclusiever onderwijs, het borgen van leerrecht en het versterken van de samenwerking tussen onderwijs, zorg en gemeenten.

Daarnaast bereiden de gemeenten zich samen met het onderwijs voor op de invoering van de wet *Van school naar duurzaam werk*, die op 1 januari 2026 in werking treedt. Deze wet verlengt de begeleiding van jongeren zonder startkwalificatie tot 27 jaar en vraagt om nauwe afstemming tussen onderwijsinstellingen, het Doorstroompunt en gemeenten.

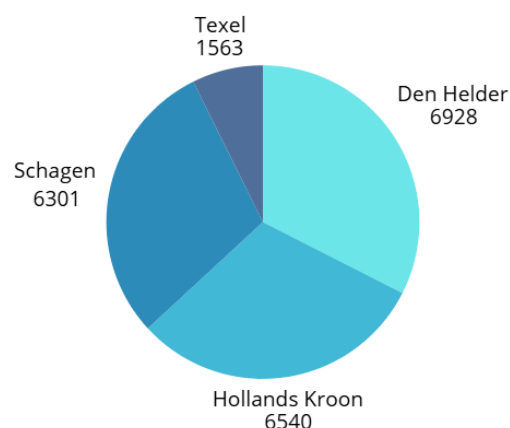
1.2 Overzicht van de regio in cijfers

Op basis van gegevens uit het regionaal jongerenvolgstelsel is voor het schooljaar 2024-2025 het aantal leerplichtige en kwalificatieplichtige jongeren per onderwijssoort berekend. In totaal telt de regio 21.178 jongeren. Den Helder heeft daarbij het grootste aantal, gevolgd door Hollands Kroon, Schagen en Texel.

De verdeling van jongeren over de vier gemeenten is weergegeven in onderstaande diagrammen. De tabel daarna laat de uitsplitsing per onderwijssoort zien, inclusief het aantal jongeren zonder schoolinschrijving ('geen onderwijs'). Deze cijfers geven een actueel beeld van de onderwijsdeelname in de regio Kop van Noord-Holland.

Schooljaar 2024 – 2025
Totaal aantal leerlingen
en kwalificatieplichtigen
van 5 tot 18 jaar

Schooljaar 2023 – 2024
Totaal aantal leerlingen
en kwalificatieplichtigen
van 5 tot 18 jaar

Gemeente	(s)bo	vso	voortgezet onderwijs	mbo	onbekend	geen onderwijs	totaal
Den Helder	3.616	237	2.381	640	24	43	6.941
Hollands Kroon	3.274	172	2.340	643	15	29	6.473
Schagen	2.956	168	2.471	588	15	26	6.224
Texel	802	21	607	97	6	7	1.540

De meeste jongeren in de regio volgen (speciaal) basisonderwijs. In alle vier gemeenten is daarnaast een aanzienlijk deel van de jongeren ingeschreven in het voortgezet onderwijs. Het aandeel mbo-studenten varieert van circa 6 procent op Texel tot 9 procent in Den Helder. Het aantal jongeren zonder schoolinschrijving is in elke gemeente beperkt: het gaat om enkele tientallen jongeren per gemeente.

De categorie 'geen onderwijs' betreft jongeren die niet staan ingeschreven bij een onderwijsinstelling en ook nooit een schoolinschrijving hebben gehad. Dit kan bijvoorbeeld het gevolg zijn van een vrijstelling op grond van de Leerplichtwet of een andere bijzondere situatie.

waardoor onderwijs tijdelijk niet wordt gevolgd. In sommige gevallen vallen hier ook Oekraïense jongeren onder die nog geen definitieve onderwijsinschrijving hebben, bijvoorbeeld doordat zij tijdelijk in de regio verblijven of onderwijs volgen buiten het reguliere systeem.

De categorie 'onbekend' omvat jongeren van wie de onderwijssoort in het registratiesysteem nog niet is vastgesteld. Dit kan voorkomen bij nieuwkomers die recent in de regio zijn ingestroomd, maar ook bij leerlingen waarvan de school de gegevens nog niet volledig heeft geregistreerd of bij wie sprake is van een administratieve vertraging, bijvoorbeeld door een foutieve inschrijving door de school.

2. Leerplicht en kwalificatieplicht

2.1 Wettelijk kader en organisatie

De Leerplichtwet geeft kinderen van 5 tot 16 jaar het recht en de plicht om onderwijs te volgen. Jongeren van 16 tot 18 jaar die nog geen startkwalificatie hebben behaald, vallen onder de kwalificatieplicht. Zodra een jongere een startkwalificatie behaalt of 18 jaar wordt, vervalt deze plicht. De leerplichtambtenaren van de vier gemeenten zien erop toe dat leer- en kwalificatieplichtige jongeren daadwerkelijk onderwijs volgen. Zij onderzoeken verzuimmeldingen, verlenen vrijstellingen volgens de artikelen 3a, 3b, 5a tot en met 5c en 15 van de Leerplichtwet, en treden zo nodig handhavend op.

De werkwijze van de leerplichtambtenaren is gebaseerd op de Methodische Aanpak Schoolverzuim (MAS). Deze methodiek richt zich in eerste instantie op preventie: het vroegtijdig signaleren van problemen en het inzetten van vrijwillige hulp om herhaling van verzuim te voorkomen. Alleen wanneer deze aanpak onvoldoende effect heeft, volgt handhaving in de vorm van waarschuwingen, verwijzingen naar Bureau Halt of, indien noodzakelijk, een proces-verbaal.

2.2 Verzuim

2.2.1 Verzuimmeldingen 2024-2025

De tabel hieronder toont per gemeente het aantal meldingen van verzuim in het schooljaar 2024-2025, uitgesplitst naar wettelijk verzuim (ongeoorloofde afwezigheid van ten minste 16 uur binnen vier weken), luxe verzuim (ongeoorloofd verlof of vakantie) en langdurig verzuim (afwezigheid gedurende meer dan vier aaneengesloten weken). De cijfers geven inzicht in de ontwikkeling van het verzuim ten opzichte van het vorige schooljaar.

Het betreft hier aantallen unieke leerlingen. Wanneer een leerling in de loop van het schooljaar meerdere malen is gemeld, is deze in de telling slechts één keer meegenomen. Hiermee ontstaat een zuiver beeld van het aantal jongeren dat daadwerkelijk met verzuim te maken heeft gehad.

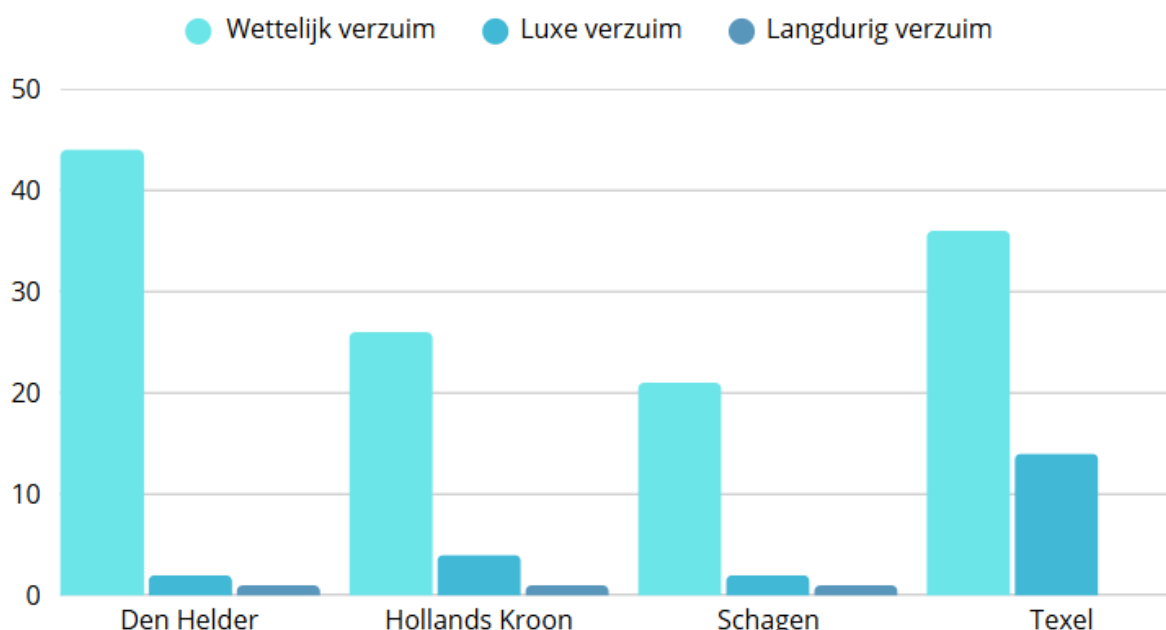
Gemeente	Wettelijk verzuim 24-25	Luxe verzuim 24-25	Langdurig verzuim 24-25	Totaal 24-25	Totaal 23-24	Vershil
Den Helder	302	16	5	323	326	-3
Hollands Kroon	171	28	4	203	169	+34
Schagen	131	11	9	151	135	+16
Texel	55	22	0	77	50	+27
Regio totaal	659	77	18	754	680	+74

In het schooljaar 2024-2025 is het aantal meldplichtige verzuimmeldingen in de regio toegenomen van 680 naar 754. Dit betreft de categorieën wettelijk verzuim, luxe verzuim en langdurig verzuim. De stijging met 74 meldingen ten opzichte van het voorgaande jaar hangt samen met een verbeterde meldingsdiscipline op scholen, waardoor verzuim eerder wordt geregistreerd en sneller in beeld komt.

Alleen in Den Helder is een lichte daling zichtbaar, van 326 naar 323 meldingen. In Hollands Kroon, Schagen en Texel is het aantal meldingen gestegen, met respectievelijk 34, 16 en 27 meldingen meer dan het jaar ervoor. In Hollands Kroon is daarnaast een duidelijke stijging zichtbaar in het aantal meldingen van luxe verzuim. Deze toename hangt samen met de extra aandacht die de leerplichtambtenaren hebben besteed aan voorlichting op scholen en het informeren over de meldplicht bij ongeoorloofd verlof. Texel laat in verhouding de sterkste groei zien, mede doordat scholen daar verzuim structureler melden.

Het aantal meldingen van luxe verzuim daalde uitsluitend in Den Helder, van 29 naar 16. In de overige gemeenten bleef het aantal gelijk of nam het toe. Op Texel is sprake van een toename van 17 naar 22 meldingen. In Den Helder is de daling mede te verklaren doordat de inzet op aanwezigheid en naleving minder intensief is geweest. Er is minder structureel contact met scholen, en bij ouders ontbreekt regelmatig de bewustwording van de meldplicht. Daarnaast keuren scholen relatief veel verlofaanvragen goed zonder wettelijke grondslag, waarop door de Onderwijsinspectie niet wordt gehandhaafd. Deze cijfers geven inzicht in het meldplichtige verzuim en staan los van de relatieve en overige verzuimmeldingen, die in een volgende paragraaf worden toegelicht.

Deze grafiek vergelijkt het aantal verzuimmeldingen per 1.000 leerlingen voor wettelijk verzuim, luxe verzuim en langdurig verzuim. Door de cijfers te relateren aan de omvang van de leerlingpopulatie wordt duidelijk hoe intensief verzuim per gemeente voorkomt.

2.2 Absoluut verzuim

Absoluut verzuim betreft leerlingen die niet bij een onderwijsinstelling staan ingeschreven. De leerplichtambtenaar onderzoekt deze meldingen en zet zich in om de jongere alsnog onder de onderwijswet te brengen. Een melding kan verschillende uitkomsten hebben. De jongere kan worden ingeschreven bij een onderwijsinstelling, de casus kan worden overgedragen aan het Doorstroompunt of aan een andere gemeente, er kan een vrijstelling op grond van de Leerplichtwet worden aangevraagd of de inschrijving in de Basisregistratie Personen kan worden beëindigd wanneer de jongere buiten Nederland vertrekt.

Tussen gemeenten kunnen kleine verschillen ontstaan in het moment van uitschrijven uit de Basisregistratie Personen. Sommige gemeenten schrijven pas uit wanneer een nieuw adres bekend is, terwijl andere dit direct doen. Dit kan beperkte invloed hebben op de aantallen absoluut verzuim per gemeente.

In de oorspronkelijke registraties werden handelingen binnen één casus afzonderlijk geteld, waardoor de som van de kolommen hoger uitviel dan het werkelijke aantal unieke absolute-verzuimzaken. Deze dubbeltellingen zijn gecorrigeerd, zodat het totaal per gemeente nu exact overeenkomt met het aantal unieke meldingen.

Meldingen absoluut verzuim 2024 - 2025							
	Aanvraag vrijstelling ontvangen	Inschrijving bij school	Overdracht andere gemeente	Overdracht DSP/ Jongerenloket	Uitschrijving BRP Nederland	Nog geen inschrijving	Totaal
Den Helder	7	22	14	12	1	0	56
Hollands Kroon	5	8	1	20	5	0	39
Schagen	9	13	2	10	10	0	44
Texel	1	3	0	2	0	0	6
Regio totaal	22	46	17	14	16	0	145

Meldingen absoluut verzuim 2023 - 2024							
	Aanvraag vrijstelling ontvangen	Inschrijving bij school	Overdracht andere gemeente	Overdracht DSP/ Jongerenloket	Uitschrijving BRP Nederland	Nog geen inschrijving	Totaal
Den Helder	16	25	8	6	5	0	60
Hollands Kroon	3	16	0	5	10	3	37
Schagen	16	16	1	7	7	0	47
Texel	0	1	0	4	0	3	8
Regio totaal	35	58	9	22	22	6	152

In het schooljaar 2024-2025 zijn 145 meldingen van absoluut verzuim geregistreerd, een lichte daling ten opzichte van de 152 meldingen in 2023-2024. De meeste meldingen resulteerden in een inschrijving bij een school, in totaal 46, of in overdracht naar het Doorstroompunt, in totaal 44. Er werden 22 aanvragen voor vrijstelling ingediend, een duidelijke afname ten opzichte van de 35 aanvragen in het voorgaande jaar.

Op gemeenteniveau valt op dat Hollands Kroon het grootste deel van de absolute-verzuimzaken heeft overgedragen aan het Doorstroompunt, in totaal 20 van de 39 meldingen. De stijging in deze categorie hangt samen met enkele Oekraïense jongeren die aanvankelijk onjuist onder het Doorstroompunt zijn geregistreerd, waardoor zij ten onrechte als overdracht zijn meegeteld. In Den Helder leidde het merendeel van de meldingen tot een inschrijving bij school, in totaal 22 van de 56 meldingen. In Schagen is sprake van een meer gelijkmatige verdeling, met vergelijkbare aantallen inschrijvingen, overdrachten en uitschrijvingen uit de Basisregistratie Personen. Texel kende het kleinste aantal absolute-verzuimmeldingen, in totaal 6, die voornamelijk zijn opgelost door inschrijving of overdracht.

2.3 Totaal aantal verzuimmeldingen

Naast de uitsplitsing naar verzuimsoort is het ook relevant inzicht te geven in het totaal aantal verzuimmeldingen dat via het verzuimloket is geregistreerd. De onderstaande tabel toont per gemeente het totaal aantal meldingen, ongeacht het type verzuim.

Bij de telling is uitgegaan van unieke leerlingen. In de praktijk kan het voorkomen dat scholen dezelfde leerling meerdere keren melden, bijvoorbeeld bij herhaald verzuim of langdurige begeleidingstrajecten. Omdat dit per school verschilt, is in dit verslag gekozen om het aantal unieke meldingen te vermelden. Hierdoor ontstaat een zuiverder beeld van de omvang van het verzuim in de regio.

Naast de wettelijk verplichte meldingen van ongeoorloofd verzuim van 16 uur of meer in vier aaneengesloten weken, of langdurig ongeoorloofd verzuim, worden ook overige verzuimmeldingen geregistreerd. Dit betreft ongeoorloofde absentie die onder de wettelijke melddrempel blijft, dus minder dan 16 uur in vier weken. Scholen zijn niet verplicht om deze gevallen te melden, maar doen dit vaak uit voorzorg wanneer zij zich zorgen maken over de ontwikkeling van een leerling en de leerplichtambtenaar vroegtijdig willen betrekken.

Leerplichtambtenaren werken steeds preventiever en intensiever samen met het onderwijs. Dit resulteert in meer meldingen, doordat signalen eerder worden gedeeld en sneller worden opgevolgd. Deze ontwikkeling is echter niet direct zichtbaar in onderstaande cijfers, omdat hier alleen meldingen per unieke leerling zijn opgenomen. In de praktijk worden van sommige leerlingen meerdere of verschillende soorten meldingen gedaan.

Totaal verzuimmeldingen			
Gemeente	2024 - 2025	2023 - 2024	Vershil
Den Helder	345	359	-14
Hollands Kroon	321	261	+60
Schagen	229	184	+45
Texel	118	73	+45
Regio totaal	1013	877	+136

In het schooljaar 2024 2025 zijn in de regio 1.013 unieke meldingen geregistreerd, een stijging van 136 ten opzichte van 877 in 2023 2024. De toename is zichtbaar in drie van de vier gemeenten. Hollands Kroon steeg met 60 meldingen naar 321, Schagen steeg met 45

meldingen naar 229 en Texel steeg met 45 meldingen naar 118. Den Helder laat als enige een daling zien, van 359 naar 345, een verschil van 14. Deze regionale stijging kan samenhangen met eerder en consequenter melden door scholen, inclusief preventieve meldingen onder de drempel, terwijl de daling in Den Helder past bij het eerder geschetste beeld van afnemend luxe verzuim en stabielere meldingen.

2.4 Handhaving leerplichtwet

Handhaving vormt het sluitstuk van de Methodische Aanpak Schoolverzuim (MAS). Wanneer waarschuwingen, gesprekken en ondersteuning niet leiden tot verbetering, kan de leerplichtambtenaar een proces verbaal opmaken (PV). In het schooljaar 2023-2024 werden in totaal 55 processen verbaal opgemaakt, waarvan 35 wegens luxe verzuim. Voor het schooljaar 2024-2025 zijn de gegevens op basis van het jongerenvolgsysteem in onderstaande tabel weergegeven.

Gemeente	PV's relatief verzuim	PV's luxe verzuim	PV's absoluut verzuim	Totaal 2024-25	Totaal 2023-24	Vershil
Den Helder	9	8	0	17	24	-7
Hollands Kroon	6	5	0	11	17	-6
Schagen	5	3	0	8	13	-5
Texel	0	10	0	10	1	+9
Regio totaal	20	26	0	46	55	- 9

Het totaal aantal opgemaakte processen-verbaal is in het schooljaar 2024-2025 gedaald van 55 naar 46. Vooral bij luxe verzuim is sprake van een duidelijke afname: het aantal processen-verbaal daalde van 35 naar 26. Bij absoluut verzuim is in 2024-2025 geen proces-verbaal opgemaakt. Alleen Texel laat een stijging zien ten opzichte van het voorgaande jaar.

De leerplichtambtenaren geven aan dat het opmaken van een proces-verbaal in de praktijk beperkt effect heeft, doordat de afhandeling bij het Openbaar Ministerie vaak lang op zich laat wachten. Hierdoor verliest het signaal richting ouders en jongeren deels zijn directe werking.

2.5 Vrijstellingen

Naast verzuim behandelt de leerplichtambtenaar ook alle verzoeken tot vrijstelling van schoolinschrijving. Ouders kunnen een beroep doen op vrijstelling wanneer hun kind door medische, psychische of andere omstandigheden niet in staat is onderwijs te volgen. Het uitgangspunt blijft dat een leerling zoveel mogelijk onderwijs volgt. Alleen wanneer gedeeltelijke deelname niet haalbaar is, wordt een vrijstelling verleend.

Bij iedere aanvraag vindt overleg plaats met het samenwerkingsverband passend onderwijs in het primair of voortgezet onderwijs. Deze samenwerkingsverbanden zijn verantwoordelijk voor het organiseren van passend onderwijs in de regio. Wanneer sprake is van een medische beperking, wordt altijd afgestemd met de jeugdarts.

De vrijstellingen worden voor een bepaalde periode afgegeven. Bij een nieuwe aanvraag onderzoekt de leerplichtambtenaar opnieuw of vrijstelling nog noodzakelijk is of dat inmiddels gedeeltelijke deelname aan onderwijs mogelijk is.

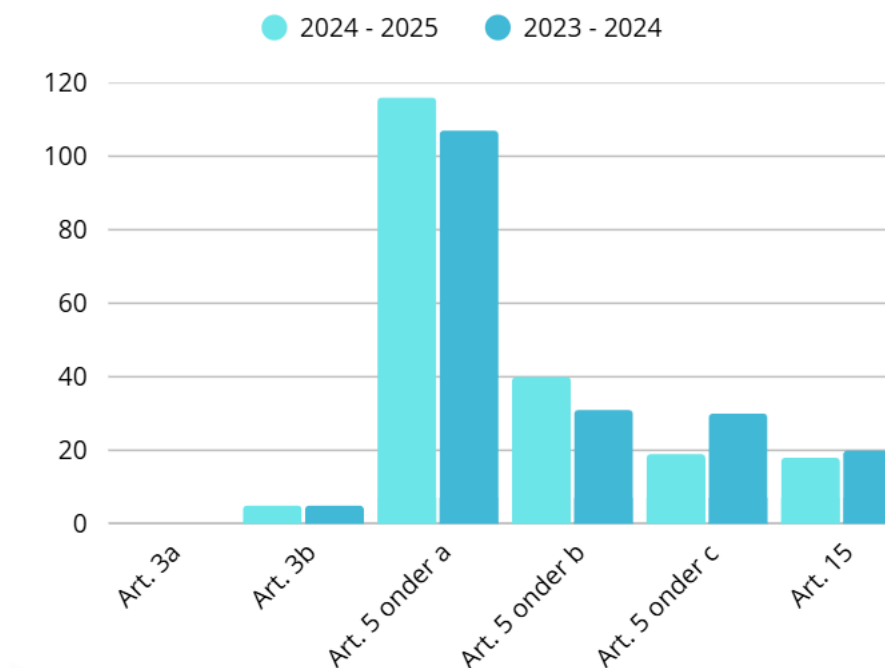
In de Leerplichtwet zijn de volgende vrijstellingsgronden opgenomen:

- Artikel 3a betreft jongeren die geen volledige schooldag kunnen volgen. Via een combinatie van onderwijs en dagbesteding wordt gewerkt aan terugkeer naar volledig onderwijs;
- Artikel 3b geldt voor jongeren die in het laatste schooljaar een alternatief programma volgen bij een andere instelling dan de reguliere school;
- Artikel 5 onder a is de vrijstelling om lichamelijke of psychische redenen. Deze wordt verleend aan leerlingen die door medische of psychische beperkingen niet in staat zijn volledig of gedeeltelijk onderwijs te volgen;
- Artikel 5 onder b is de vrijstelling op grond van de richting van het onderwijs. Ouders kunnen hun kind vrijstellen van inschrijving wanneer zij bezwaar hebben tegen de richting van alle scholen op redelijke afstand van de woning;
- Artikel 5 onder c betreft de vrijstelling bij verblijf in het buitenland. Wanneer een kind het grootste deel van het jaar buiten Nederland woont, kan de inschrijfplicht tijdelijk worden opgeschort;
- Artikel 15 is de vrijstelling van de kwalificatieplicht. Deze geldt voor jongeren van zestien jaar en ouder die al een startkwalificatie hebben behaald of die door bijzondere omstandigheden niet in staat zijn een volledige opleiding te volgen.

In de onderstaande tabel zijn de verleende vrijstellingen per artikel weergegeven, met een vergelijking tussen het schooljaar 2024-2025 en 2023-2024. De daaropvolgende grafiek laat de ontwikkeling per artikel over beide jaren zien. Aansluitend volgt een toelichting op de belangrijkste trends en veranderingen.

In de onderstaande tabel zijn de verleende vrijstellingen per artikel weergegeven, met een vergelijking tussen het schooljaar 2024-2025 en 2023-2024. De daaropvolgende grafiek toont de ontwikkeling per artikel over beide jaren.

Gemeente	Artikel 3a	Artikel 3b	Artikel 5a	Artikel 5b	Artikel 5c	Artikel 15	Totaal 2024-25	Totaal 2023-24	Vershil
Den Helder	0	1	58	15	7	5	86	81	+5
Hollands Kroon	0	3	16	14	7	8	48	38	+10
Schagen	0	1	37	10	4	3	55	67	- 12
Texel	0	0	5	1	1	2	9	7	+2
Regio totaal	0	5	116	40	19	18	198	193	+5

Het aantal vrijstellingen is in de regio toegenomen van 193 naar 198, een stijging van ongeveer 3 procent ten opzichte van het voorgaande schooljaar. In Den Helder en Hollands Kroon is sprake van een toename, terwijl Schagen een daling van twaalf vrijstellingen laat zien.

Het grootste deel van de vrijstellingen betreft artikel 5 onder a, waarbij medische of psychische gronden de reden vormen dat een leerling (tijdelijk) niet in staat is onderwijs te volgen. Het aantal vrijstellingen op grond van artikel 5 onder c, onderwijs in het buitenland, is daarentegen afgenomen: van dertig in 2023-2024 naar negentien in 2024-2025. Deze ontwikkeling kan samenhangen met minder emigraties of terugkeer van gezinnen naar Nederland.

2.6 Thuiszitters

Thuiszitters zijn leerlingen die wel staan ingeschreven bij een onderwijsinstelling maar gedurende een langere periode, minimaal vier weken, niet deelnemen aan het onderwijsprogramma. Meestal gaat het om leerlingen die door medische, psychische of sociale problematiek tijdelijk niet in staat zijn om naar school te gaan.

De verantwoordelijkheid voor de begeleiding van thuiszitters ligt bij de scholen en de samenwerkingsverbanden passend onderwijs. Zij zijn verantwoordelijk voor het inzetten van ondersteuning en begeleiding met als doel terugkeer naar onderwijs of, wanneer dat nog niet mogelijk is, een passend alternatief. Een intensievere samenwerking tussen de samenwerkingsverbanden voor primair en voortgezet onderwijs en leerplicht is hierbij essentieel, evenals het hanteren van een eenduidige definitie van thuiszitters, zodat signalen en cijfers op eenzelfde manier worden geïnterpreteerd.

De leerplichtambtenaar heeft formeel geen rol bij ziekteverzuim, maar denkt graag mee wanneer scholen of samenwerkingsverbanden dat wenselijk vinden. Door mee te denken over mogelijkheden en maatwerktrajecten kan leerplicht bijdragen aan een soepele terugkeer naar onderwijs.

Het melden van thuiszitters bij leerplicht is niet verplicht. De cijfers in dit verslag geven daarom alleen inzicht in de leerlingen die bij de leerplichtambtenaren bekend zijn of zijn geweest. Ze

vormen geen volledig beeld van het totaal aantal thuiszitters in de regio, maar geven wel een indicatie van de omvang en de ontwikkeling.

De cijfers uit het Jongerenvolgsysteem (JVS) tonen slechts het topje van de ijsberg, omdat dit alleen de meldingen betreft die bij leerplicht bekend zijn. Samen met de samenwerkingsverbanden primair en voortgezet onderwijs wordt gewerkt aan een eenduidige benaming en afbakening, zodat duidelijk is wat precies onder thuiszitters wordt verstaan. In dit jaarverslag worden uitsluitend de cijfers opgenomen die bij leerplicht geregistreerd zijn.

De regio en het onderwijs hebben uitgesproken om gezamenlijk een schoolaanwezigheidspact aan te gaan. Het thema thuiszitters zal een van de speerpunten binnen dit pact worden, gericht op het bevorderen van aanwezigheid en het voorkomen van langdurig verzuim.

Gemeente	Leerplichtig	Kwalificatieplichtig	Totaal 24-25	Totaal 23-24	Vershil
Den Helder	4	1	5	9	-4
Hollands Kroon	0	0	0	10	-10
Schagen	7	2	9	10	-1
Texel	1	0	1	2	-1
Regio totaal	12	3	15	21	-6

In het schooljaar 2024 2025 zijn in totaal 15 jongeren als thuiszitter gemeld, waarvan 12 binnen de leerplichtige leeftijd en 3 binnen de kwalificatieplicht. Dat is een daling ten opzichte van 2023 2024, toen 21 meldingen bekend waren.

De afname is zichtbaar in bijna alle gemeenten. In Den Helder daalde het aantal meldingen van 9 naar 5, in Hollands Kroon van 10 naar 0 en in Schagen van 3 naar 2. Alleen op Texel bleef het aantal meldingen gelijk met 1.

2.7 Terugblik 2024 – 2025

Het schooljaar 2024 - 2025 stond in het teken van versterking van de preventieve aanpak van verzuim. Leerplichtambtenaren waren vaker zichtbaar aanwezig op scholen en betrokken bij vroeg-signalering. Scholen en leerplicht gaven aan deze werkwijze prettig te vinden omdat signalen sneller worden opgepakt en escalatie wordt voorkomen. Veel scholen werkten aan hun schoolaanwezigheidsbeleid, waardoor verzuim en aanwezigheid beter in beeld kwamen. Leerplicht droeg bij aan de totstandkoming van het regionale schoolaanwezigheidspact en investeerde in zichtbaarheid op basisscholen en laagdrempelig contact met ouders. Hierdoor konden vragen en overlegmomenten over verzuim en verlof sneller plaatsvinden.

De regionale samenwerking tussen leerplichtambtenaren is versterkt door de start van intervisie, kennisdeling en gezamenlijke bijeenkomsten met onderwijs en zorg. Er zijn stappen gezet naar een meer eenduidige regionale werkwijze, hoewel beleidsverschillen tussen gemeenten (bijvoorbeeld wel of geen toepassing van MAZL) nog bestaan. De rol van leerplicht verschuift van vooral handhaving naar meer preventief en adviserend werken. Dit vraagt om duidelijke beleidskeuzes en bestuurlijke richting vanuit de gemeenten, in combinatie met een stabiele uitvoering. De overstap van het voortgezet onderwijs naar het mbo kreeg extra aandacht; samen met diverse scholen is een werkgroep opgericht om de kwaliteit van

deze overgang verder te verbeteren. Stabiliteit in de teams van leerplicht blijft lokaal een uitdaging; er wordt hard gewerkt aan een stabiele bezetting en ondersteuning vanuit beleid en kwaliteitszorg, zowel regionaal als lokaal.

2.7.1 Evaluatie van acties 2024 – 2025

In het vorige jaarverslag zijn diverse acties benoemd: data-gedreven werken, een handleiding schoolaanwezigheid, werken volgens één uniforme werkwijze, netwerkgerichte samenwerking, regionale intervisie, inzet van AI en digitalisering, aandacht voor capaciteit en formatie en een jaarlijkse evaluatiecyclus. De voortgang laat zien dat we op de goede weg zijn. Er zijn dashboards ontwikkeld, de handleiding schoolaanwezigheid is grotendeels afgerond, intervisie is structureel ingevoerd en de samenwerking met partners is geïntensiveerd. Tegelijkertijd hebben we niet alle ambities kunnen waarmaken. Een hoge ambitie, beperkte formatie en variatie in lokale aansturing hebben het tempo beïnvloed. Deze leerpunten geven richting voor de volgende fase. Onderstaande tabel vat de voortgang samen; de kleuren uit de originele evaluatie (oranje, groen, rood) zijn vertaald naar een kwalificatie:

Actie	Voortgang
Data-gedreven werken	Oranje
Handleiding schoolaanwezigheid	Oranje
Eenduidige werkwijze	Oranje
Netwerkgerichte samenwerking	Groen
Regionale intervisie en samenwerking	Groen
Inzet AI en digitalisering	Rood
Capaciteit en formatie	Oranje
Jaarlijkse evaluatiecyclus	Oranje

De kwalificaties tonen aan dat op veel terreinen vooruitgang is geboekt, maar dat verdere uitwerking nodig is, vooral op het gebied van digitalisering (AI) en het borgen van de formatieve capaciteit.

2.7.2 Ontwikkelingen en knelpunten

Het werkveld van leerplicht en doorstroompunt blijft in beweging. Landelijke en regionale ontwikkelingen vragen om voortdurende aandacht voor samenwerking, maatwerk en preventie. De mentale gezondheid van jongeren blijft een belangrijk thema. Steeds meer leerlingen ervaren stress of angstklachten, waardoor maatwerk en nauwe samenwerking met scholen, samenwerkingsverbanden en de GGZ noodzakelijk zijn.

Digitalisering en data-gedreven werken krijgen een grotere rol. Door leerlingvolgsystemen en dashboards is verzuim beter te monitoren. Tegelijkertijd blijft zorg over privacy en het verantwoord inzetten van digitale toepassingen een belangrijk aandachtspunt. Verdere uitrol vraagt om scholing en een eenduidige aanpak binnen de regio.

De toenemende diversiteit in het onderwijs vraagt om cultuursensitief werken. Leerplichtambtenaren en scholen zoeken naar manieren om ouders en jongeren met verschillende achtergronden beter te bereiken. In de regio wordt gewerkt aan een gedeelde visie en afspraken via de Handleiding Leerplicht PO-VO.

De samenwerking met scholen, samenwerkingsverbanden, jeugdzorg en welzijn is verder versterkt. Gezamenlijke overleggen vinden meerdere keren per jaar plaats en leerplicht is

steeds vaker betrokken bij vrijstellingsaanvragen, wat leidt tot zorgvuldige besluitvorming. Scholen vragen daarnaast om aansluiting van leerplicht bij de kernteams die momenteel worden voorbereid.

De invoering van de wet *Van school naar duurzaam werk* vraagt in de komende periode om intensieve samenwerking tussen leerplicht, doorstroompunt, onderwijs en het sociaal domein. Deze wet verlengt de begeleiding van jongeren zonder startkwalificatie tot 27 jaar en versterkt de verbinding tussen onderwijs en arbeid.

De verschuiving naar een meer preventieve werkwijze zorgt ervoor dat signalen eerder worden opgepakt, maar vraagt tegelijkertijd meer tijd en capaciteit. Een stabiele formatie is noodzakelijk om vroegtijdige signalering en netwerkgericht werken structureel mogelijk te maken.

Daarnaast neemt het aantal meldingen van ziekteverzuim en vrijstellingen toe, met name op grond van artikel 5a. Er is behoefte aan duidelijkheid over het handelingsperspectief bij langdurig geoorloofd verzuim en aan betere ondersteuning voor leerplichtambtenaren bij deze casuïstiek.

Verschillen in lokaal beleid blijven zichtbaar. Gemeenten hanteren nog niet overal dezelfde werkwijze, wat leidt tot verschillen in uitvoering en verwachtingen richting scholen. Dit belemmert een gezamenlijke analyse van patronen en vraagt om verdere afstemming en een uniforme regionale beleidslijn.

De complexiteit van casuïstiek neemt toe. Steeds vaker is sprake van jongeren met multiproblematiek, waarbij onderwijs, zorg en het sociaal domein intensief moeten samenwerken. Dit vraagt om voldoende expertise, tijd en duidelijke afspraken over rollen en verantwoordelijkheden.

Tot slot is er behoefte aan bestuurlijke verankering en beleidsmatige richting. Preventief en adviserend werken vraagt om duidelijke keuzes op gemeentelijk en regionaal niveau en om blijvende ondersteuning vanuit beleid en kwaliteitszorg.

2.8 Strategische prioriteiten 2025–2026

Voor de komende periode ligt de nadruk op de verdere versterking van de preventieve en netwerkgerichte rol van leerplicht. De focus verschuift steeds meer van handhaving naar meedenken en samenwerken met partners. Samen met de samenwerkingsverbanden in het primair en voortgezet onderwijs en binnen het samenwerkingsverband Indigo wordt gezocht naar manieren om leerlingen weer tot ontwikkeling te laten komen en schoolaanwezigheid te bevorderen.

De samenwerking tussen SWV, GGD en leerplicht is geïntensiveerd: vier keer per jaar vinden gezamenlijke overleggen plaats waarin ontwikkelingen worden gedeeld. Leerplicht en SWV zijn steeds vaker beiden betrokken bij het afgeven van vrijstellingen, wat leidt tot een gezamenlijke en zorgvuldige besluitvorming. We werken daarnaast aan de ontwikkeling van een schoolaanwezigheidspact en de voorbereidingen voor kernteams, waarbij vanuit scholen nadrukkelijk de wens bestaat dat leerplicht hierbij aansluit. Dit betekent een belangrijke ontwikkeling is de totstandkoming van het schoolaanwezigheidspact, dat breed bestuurlijk wordt gedragen en bijdraagt aan een gezamenlijke regionale koers.

De strategische prioriteiten voor 2025–2026 zijn:

2.8.1 Regionale visie en eenduidig werken

Ontwikkelen en implementeren van een gedeelde regionale visie op leerplicht, inclusief duidelijke handelingslijnen voor verzuim, vrijstellingen en doorstroom. Hiermee worden verwachtingen tussen gemeenten en scholen beter op elkaar afgestemd en wordt gewerkt aan een uniforme werkwijze.

2.8.2 Data-gedreven werken en monitoring

Versterken van het structureel gebruik van verzuimdata en indicatoren. Dashboards en digitale instrumenten ondersteunen bij het vroegtijdig signaleren van trends, met aandacht voor privacy en zorgvuldige toepassing.

2.8.3 Versterking van netwerkgerichte samenwerking

Structurele afstemming met scholen, samenwerkingsverbanden, jeugdzorg en welzijnsorganisaties. De samenwerking binnen *Indigo* wordt verder uitgebouwd om maatwerk te kunnen bieden aan jongeren die dreigen uit te vallen.

2.8.4 Aanpak ziekteverzuim en vrijstellingen

Samen met de samenwerkingsverbanden primair en voortgezet onderwijs wordt gewerkt aan een gezamenlijk beleid voor ziekteverzuim en vrijstellingen. Doel is het vergroten van het handelingsperspectief bij langdurig verzuim en het borgen van een zorgvuldige, eenduidige werkwijze.

2.8.5 Verbinding met nieuw beleid en transities

Daar waar noodzakelijk wordt aangesloten op de *Wet Van school naar duurzaam werk* en andere beleidsontwikkelingen die de overgang van onderwijs naar arbeid beïnvloeden. De afstemming met het Doorstroompunt, werkgevers en wijkteams wordt hierin verder versterkt.

2.8.6 Regionale Onderwijs- en Zorgagenda 2023–2027

Aansluiten bij de gezamenlijke agenda van gemeenten, onderwijs en zorg in de Kop van Noord-Holland. Deze agenda richt zich op inclusiever onderwijs, het versterken van leerrecht en het realiseren van doorlopende ontwikkelingslijnen voor kinderen en jongeren. De ambities sluiten direct aan bij de regionale inzet op preventie, samenwerking en integrale ondersteuning in en rond scholen.

2.8.7 Capaciteit en professionalisering

Zorgen voor voldoende formatie en het versterken van de deskundigheid van leerplichtambtenaren. Structurele intervisie, scholing en coaching blijven vaste onderdelen. Ook het bespreken van casuïstiek, onder meer rondom thuiszitters, blijft een belangrijk onderdeel van de regionale kwaliteitscyclus.

2.8.8 Aandacht voor verzuim op het mbo en samenwerking in de wijk

Extra focus op het signaleren van verzuim binnen het mbo en het versterken van de samenwerking met wijkteams. Door nauwere verbinding tussen school, zorg en wijk kan preventief maatwerk worden geboden aan jongeren die dreigen uit te vallen.

3. Doorstroompunt en voortijdig schoolverlaten

3.1 Doorstroompunt

Het doorstroompunt richt zich op jongeren van 18 tot 23 jaar zonder startkwalificatie. In de praktijk worden echter ook jongeren vanaf 16 jaar gemonitord en begeleid, zodra sprake is van (dreigend) voortijdig schoolverlaten. Doel is om schooluitval te voorkomen, jongeren terug te leiden naar onderwijs of werk en hen te begeleiden naar een duurzame plek op de arbeidsmarkt. De coaches werken hierbij nauw samen met scholen, gemeenten en werkgevers.

De werkzaamheden van het doorstroompunt bestaan uit het monitoren van jongeren die uit het onderwijs dreigen te vallen of zonder startkwalificatie zijn uitgestroomd, het bemiddelen tussen onderwijs, zorg en arbeidsmarkt om maatwerktrajecten te realiseren en het aanbieden van scholings- en werkervaringstrajecten. Daarnaast worden voortijdig schoolverlaters geregistreerd en gerapporteerd aan DUO.

In het verslagjaar 2024 2025 blijven deze taken ongewijzigd, maar de context verandert. De nieuwe wet *Van school naar duurzaam werk* verlengt per 1 januari 2026 de begeleiding van jongeren zonder startkwalificatie tot 27 jaar. De regio bereidt zich hierop voor door de samenwerking tussen gemeenten, scholen en werkgevers verder te versterken. Tegelijkertijd neemt de complexiteit van de casuïstiek toe, doordat steeds meer jongeren te maken hebben met mentale problemen, armoede of een combinatie daarvan. Dit vraagt om blijvende aandacht voor samenwerking, maatwerk en voldoende capaciteit binnen de uitvoering.

3.2 Voortijdig schoolverlaters (VSV)

3.2.1 Definitie en meetmoment

Een jongere geldt als voortijdig schoolverlater (VSV'er) wanneer hij of zij op 1 oktober niet meer staat ingeschreven bij een onderwijsinstelling en geen startkwalificatie heeft behaald. Jaarlijks wordt op basis van deze peildatum bepaald hoeveel nieuwe VSV'ers er zijn in de regio. Het gaat om jongeren tot 23 jaar. Met de invoering van de nieuwe wet *Van school naar duurzaam werk* zal deze leeftijdsgrens worden verhoogd.

3.2.2 VSV-cijfers tot en met 2023-2024

In het schooljaar 2023 2024 telde de regio Kop van Noord Holland 286 nieuwe VSV'ers. Dat is een lichte daling ten opzichte van 309 in het voorgaande schooljaar. Deze daling sluit aan bij de landelijke trend van voorzichtig herstel na de coronaperiode. Waar de VSV cijfers in 2021 2022 piekten op 311 jongeren, is nu een geleidelijke afname zichtbaar.

Ondanks deze daling blijft de regio met een VSV percentage van 2,36 procent boven de landelijke streefnorm van 1,64 procent. Het aantal VSV'ers onder de 18 jaar is gestegen naar 2,74 procent, het hoogste niveau in vijf jaar. Onder de groep 18 plussers is juist een lichte daling zichtbaar naar 6,41 procent. De meeste uitval vindt plaats in het mbo, met name bij Entree opleidingen en mbo niveau 2.

Tussen gemeenten bestaan duidelijke verschillen. Hollands Kroon laat de sterkste daling zien, terwijl Den Helder en Texel boven de streefnorm blijven. Het mbo blijft de belangrijkste bron van VSV. ROC Vonk presteert iets beter dan het landelijk gemiddelde, terwijl Talland College structureel hoger uitvalt, vooral in de groep van 18 jaar en ouder. Daarnaast neemt het aantal jongeren toe dat onderwijs volgt buiten de regio. Dit bevestigt eerdere analyses over de uitstroom naar opleidingen buiten de Kop van Noord-Holland en benadrukt het belang van versterkte grensoverschrijdende samenwerking tussen regio's.

Schooljaar	Startpopulatie	Aantal VSV'ers	Percentage VSV	Landelijk streefpercentage	Trend
2023-2024	12.135	286	2,36 %	1,64 %	Daling
2022-2023	12.259	309	2,52 %	1,7 %	Stijging
2021-2022	12.535	311	2,48 %	1,77 %	Nagenoeg gelijk
2020-2021	12.918	276	2,14 %	1,84 %	Daling
2019-2020	13.143	269	2,05 %	n.v.t.	Lichte daling
2018-2019	13.490	316	2,34 %	n.v.t.	Stijging

Het aantal nieuwe voortijdig schoolverlaters is na een piek van 311 in het schooljaar 2021 2022 gestaag gedaald naar 309 in 2022 2023 en 286 in 2023 2024. Tegelijkertijd is de startpopulatie licht afgenomen, van ruim 13.400 leerlingen in 2018 2019 naar 12.135 in 2023 2024. Hierdoor blijft het percentage voortijdig schoolverlaters hoog. Met 2,36% wordt de landelijke streefnorm van 1,64% niet gehaald. De meeste uitvallers zijn 18 jaar of ouder. In 2023 2024 ging het om 46 voortijdig schoolverlaters jonger dan 18 jaar, goed voor 2,74% van de startpopulatie, tegenover 240 jongeren van 18 jaar en ouder, wat neerkomt op 6,41%. Deze verhouding is consistent met de trend van de voorgaande jaren.

3.2.3 Verschillen tussen gemeenten en opleidingen

	2023-2024		2022-2023		2021-2022	
	Percentage	Aantal	Percentage	Aantal	Percentage	Aantal
Den Helder	3,39 %	126	3,65 %	136	2,92 %	112
Hollands Kroon	1,69 %	63	2,17 %	82	2,06 %	79
Schagen	1,98 %	76	1,87 %	72	2,57 %	101
Texel	2,49 %	21	2,14 %	19	1,04 %	19
Totaal regio	2,36 %	286	2,52 %	309	2,48 %	311

De cijfers laten duidelijke verschillen zien tussen de gemeenten. Den Helder heeft zowel het hoogste aantal voortijdig schoolverlaters met 126 jongeren als het hoogste percentage van 3,39%. Texel kent, ondanks een kleiner aantal leerlingen, eveneens een relatief hoog uitvalpercentage van 2,49%. Hollands Kroon laat de sterkste verbetering zien: het percentage daalde van 2,17% naar 1,69% en nadert daarmee de landelijke streefnorm. In Schagen is sprake van een lichte stijging naar 1,98%.

Het middelbaar beroepsonderwijs blijft verreweg de grootste bron van voortijdig schoolverlaters. Van de 286 jongeren die in 2023 2024 uitvielen, kwamen er 237 uit het mbo, vooral uit de Entreeopleidingen en mbo niveau 2. Mbo instelling Vonk presteert beter dan het landelijk gemiddelde met een uitstroombestand van 2,7% tegenover 5,6% landelijk. Talland College blijft met 7,34% onder de 18 plussers duidelijk hoger dan gemiddeld.

3.2.4 Oorzaken, verklarende factoren en interventies in de Kop van Noord-Holland

Het terugdringen van voortijdig schoolverlaten is complex en wordt beïnvloed door een combinatie van structurele, sociaal-maatschappelijke en individuele factoren. Jongeren met een zwakke aansluiting tussen opleiding en arbeidsmarkt hebben een grotere kans op uitval, vooral binnen het mbo bij Entreeopleidingen en niveau 2. Daarnaast spelen mentale gezondheid en motivatie een steeds belangrijkere rol. Sinds de coronaperiode ervaren meer jongeren stress, voelen zij zich minder verbonden met school en vinden zij het moeilijk om hun opleiding vast te houden.

Ook de aansluiting tussen onderwijs en leefwereld is van invloed. Jongeren die al werken of snel zelfstandig willen zijn, ervaren school soms als minder relevant en verlaten het onderwijs zonder startkwalificatie. Multiproblematiek, zoals armoede, schulden, instabiele thuissituaties en taalachterstanden, vergroot het risico op uitval. Daarnaast zijn jongeren die buiten de regio onderwijs volgen lastiger in beeld en daardoor moeilijker te begeleiden.

Onderzoek van het Sociaal en Cultureel Planbureau en het Centraal Planbureau laat zien dat intensieve begeleiding, een sterke band tussen jongere en mentor en maatwerktrajecten zoals praktijkleren en leerwerkbanen effectieve interventies zijn om uitval te voorkomen. In de regio Kop van Noord Holland wordt hier al actief op ingezet. De uitvoering wordt echter beperkt door beschikbare capaciteit en versnippering in verantwoordelijkheden.

De gezamenlijke inzet van gemeenten, scholen en ketenpartners heeft geleid tot een lichte daling van het aantal voortijdig schoolverlaters. Positieve resultaten worden geboekt dankzij de nauwe samenwerking binnen wijkteams, de warme overdracht tussen instellingen, de outreachende benadering van jongeren en de betrokkenheid van maatschappelijke organisaties.

3.3 Terugleiding naar onderwijs en werk

Hoewel het aantal voortijdig schoolverlaters in de regio nog boven de landelijke streefnorm ligt, is de doorstroom naar werk in de Kop van Noord Holland relatief gunstig. In het schooljaar 2021 - 2022 vond ruim 44 procent van de jongeren binnen het meetmoment een baan, tegenover 37 procent landelijk. Daarnaast keerde ruim 19 procent terug naar het onderwijs. Deze trend blijft in 2022 - 2023 stabiel. De cijfers van 2022 - 2023 zijn de meest actuele beschikbare gegevens; cijfers over voortijdig schoolverlaten lopen altijd ongeveer twee jaar achter.

De cijfers laten zien dat de regionale infrastructuur voor begeleiding naar werk goed functioneert. Dit is het resultaat van nauwe samenwerking tussen het Doorstroompunt, gemeenten en werkgevers. De terugkeer naar onderwijs blijft daarentegen achter bij het landelijke gemiddelde. Scholen signaleren dat motivatieproblemen, financiële druk en beperkte flexibiliteit in onderwijsroutes jongeren ervan weerhouden om opnieuw in te stromen. Hier ligt een duidelijke beleidsopgave voor de komende jaren.

Indicator	Regio 23 (Kop van Noord-Holland)	Landelijk gemiddelde	Observatie
Terugkeer naar werk	44,66 %	37,24 %	Boven landelijk niveau
Terugkeer naar onderwijs	19,74 %	22,41 %	Licht onder landelijk niveau

3.4 Terugblik 2024 – 2025

In het afgelopen jaar heeft het Doorstroompunt zich verder ontwikkeld tot een zichtbare en betrouwbare partner binnen het sociaal domein. De samenwerking met scholen, hulpverlening en gemeenten is versterkt door structureel casuïstiekoverleg, gezamenlijke huisbezoeken en een toename van meldingen vanuit de hulpverlening. Jongeren waarderen de laagdrempelige benadering van de coaches; het gebruik van app-contact maakt ondersteuning beter bereikbaar.

De warme overdracht vanuit het praktijkonderwijs en voortgezet speciaal onderwijs is verder verbeterd. Door vaste overlegmomenten met onder andere Regius en Molenduin worden kwetsbare jongeren eerder in beeld gebracht, waardoor partners meer tijd hebben om passende vervolgstappen te organiseren. Ook in Den Helder zijn er vanuit het Doorstroompunt vaste warme overdrachtmomenten met De Pijler, De Spinaker en de Entree-opleiding van Vonk. Deze structurele afstemming zorgt ervoor dat jongeren bij overgang of uitstroom tijdig worden gesignaleerd en beter kunnen worden begeleid richting werk of vervolgonderwijs. Tegelijkertijd is kennis over uitstroomprofielen, de Participatiewet en beschikbare regelingen nog niet overal voldoende aanwezig. Een verbreding van deze kennis en uitbreiding van de warme overdracht naar de Entreeopleidingen blijft gewenst.

De registratie van verzuim op het mbo is verbeterd, maar de kwaliteit van meldingen verschilt nog per instelling. Hierdoor is niet altijd sprake van tijdige signalering. De behoefte aan een uniform meldformulier en het organiseren van preventieve gesprekken wordt breed gedeeld.

Hoewel de betrokkenheid groot is, heeft beperkte capaciteit invloed gehad op de slagkracht van het team en de voorbereiding op de nieuwe wet. De eerste stappen richting versterking van de formatie zijn inmiddels gezet.

3.4.1 Evaluatie acties 2024 – 2025

De voortgang laat zien dat het Doorstroompunt op koers ligt, maar niet alle ambities zijn volledig gerealiseerd. De combinatie van hoge ambitie, beperkte formatie en variatie in lokale aansturing heeft het tempo beïnvloed. Dit onderstreept het belang van structurele versterking en eenduidige regionale afspraken.

Actie	
Versterken van warme overdracht	
Uniformeren en verbeteren verzuimmeldingen mbo	
Vergroten van zichtbaarheid en toegankelijkheid voor jongeren	
Vorbereiden op de nieuwe wet Van school naar duurzaam werk	
Versterken van regionale samenwerking en eenduidigheid	
Data-gedreven werken verstevigen	
Maatwerk en mentoring uitbouwen	

3.4.2 Trends en ontwikkelingen

De landelijke en regionale context verandert in hoog tempo. Met de inwerkingtreding van de Wet Van school naar duurzaam werk per 1 januari 2026 wordt de doelgroep van het Doorstroompunt uitgebreid tot jongeren zonder startkwalificatie tot 27 jaar. Dit betekent een verbreding van de verantwoordelijkheid en vraagt om een programmatische aanpak op

regionaal niveau. Scholen, gemeenten en Doorstroompunten worden gezamenlijk verantwoordelijk voor een sluitende aanpak, met nadruk op preventie, nazorg en duurzame begeleiding.

De begeleiding van jongeren wordt steeds meer data-gedreven. Door gebruik te maken van dashboards en effectrapportages kunnen trends en patronen eerder worden herkend. Tegelijkertijd vraagt dit om duidelijke afspraken over privacy en gegevensuitwisseling. De samenwerking met werkgevers groeit, met nadruk op praktijkleren, leerwerkplaatsen en een outreachende benadering.

Ook is de overstap van voortgezet onderwijs naar mbo weer nadrukkelijk opgepakt in de regio, onder meer via gezamenlijke werkgroepen en verbeterde afstemming tussen scholen en gemeenten. Het mbo voert naast de analyse van het economische adviesbureau LPBL ook zelf steeds meer analyses uit op het gebied van voortijdig schoolverlaten, waardoor een rijker en actueler beeld ontstaat van trends en aandachtspunten. Bij Vonk staat dit thema stevig op de agenda.

Een regionale Jongerenconsulent is aangesteld om de verbinding tussen onderwijs, het Doorstroompunt en Werk & Inkomen te versterken. Hiermee wordt invulling gegeven aan de ambitie om jongeren sneller en beter te begeleiden naar onderwijs of werk.

3.4.3 Uitdagingen

Ondanks de positieve ontwikkelingen blijven er duidelijke uitdagingen. De registratie van verzuim op het mbo en de Entreeopleidingen is nog onvoldoende uniform, waardoor signalering niet altijd tijdig plaatsvindt. Beperkte capaciteit vormt een knelpunt voor preventieve inzet, regionale afstemming en de voorbereiding op de nieuwe wet.

Daarnaast vraagt de verschuiving van reactieve naar preventieve begeleiding om een cultuuromslag en extra scholing voor de coaches. De casuïstiek wordt complexer; jongeren hebben vaker te maken met meervoudige problematiek, waardoor samenwerking met zorg en wijkteams intensiever wordt. Dit vraagt niet alleen om deskundigheid, maar ook om aandacht voor teamondersteuning en interventie.

Kennis over de routes vanuit het praktijkonderwijs en voortgezet speciaal onderwijs richting werk en participatie blijft een aandachtspunt. Kennisdeling over uitstroomprofielen, de Participatiewet en de rol van wijkteams is noodzakelijk om jongeren goed te begeleiden.

3.5 Strategische prioriteiten 2025–2026

De komende periode staat in het teken van de verdere voorbereiding op de inwerkingtreding van de Wet Van school naar duurzaam werk (VSNDW) en het verder versterken van de regionale samenwerking tussen onderwijs, gemeenten en arbeidsmarktpartners. De nadruk ligt op het vergroten van de samenhang tussen preventie, begeleiding en duurzame uitstroom. De volgende speerpunten zijn richtinggevend voor 2025–2026.

3.5.1. Voorbereiding en implementatie VSNDW

De wet Van school naar duurzaam werk treedt op 1 januari 2026 in werking. Deze wet verlengt de begeleiding van jongeren zonder startkwalificatie tot 27 jaar en versterkt de verbinding tussen onderwijs, werk en begeleiding. De regio bereidt zich hierop voor via een programmatische aanpak waarin gemeenten, het Doorstroompunt, onderwijsinstellingen en werkgevers samen optrekken. In 2025 worden gezamenlijke uitgangspunten vastgesteld, inclusief afspraken over rolverdeling, monitoring en financiering, zodat geen jongere buiten beeld raakt.

Het nieuwe regionale programma dat hoort bij deze wet wordt opgesteld samen met de andere Doorstroompuntregio's Noord-Kennemerland en West-Friesland. Dit programma vormt het gezamenlijke kader voor de uitvoering van de wet en zorgt ervoor dat jongeren, ongeacht waar zij onderwijs volgen, dezelfde ondersteuning krijgen. Circa 3.500 jongeren uit onze regio volgen onderwijs buiten de regio. Door samen te werken over regiogrenzen heen wordt hun begeleiding geborgd. De uitvoeringsagenda wordt regionaal uitgewerkt, maar thematisch afgestemd met de andere regio's. Zo behouden we als regio de regie, terwijl we nauw samenwerken.

3.5.2. Terugdringen van voortijdig schoolverlaten

Met behulp van DUO-data, lokale registratie en aanvullende analyses worden patronen beter zichtbaar gemaakt. Op basis hiervan worden gerichte interventies ontwikkeld, met bijzondere aandacht voor jongeren in kwetsbare posities en de overgang van school naar werk.

3.5.3. Overstap VO–MBO versterken

De overgang van voortgezet onderwijs naar mbo blijft een kwetsbaar moment in de schoolloopbaan. De bestaande werkgroepen VO–MBO worden in 2025 verder uitgebreid met vertegenwoordigers van scholen, gemeenten en het Doorstroompunt. Deze werkgroepen richten zich op het verbeteren van de warme overdracht, het tijdig signaleren van risico's en het vergroten van de kans op succesvolle instroom en behoud binnen het mbo.

3.5.4. Versterken van de preventieve en data-gedreven aanpak

De regio werkt aan een uniform meldformulier, structurele preventieve gesprekken en duidelijke afspraken over gegevensdeling en privacy. Door gebruik te maken van dashboards en signaleringsinstrumenten kunnen jongeren eerder worden bereikt en wordt de effectiviteit van begeleiding vergroot.

3.5.5. Regionale samenwerking en capaciteit

Er wordt geïnvesteerd in een stevige uitvoeringsstructuur met voldoende formatie, scholing en intervisie. De samenwerking binnen het Doorstroompunt wordt verder uitgebouwd, met nadruk op eenduidige werkafspraken tussen de vier gemeenten en partners in onderwijs, zorg en arbeid.

3.5.6. Maatwerk en mentoring, met lokale voorbeelden

Persoonlijke begeleiding blijft de kern van de aanpak. Een goed voorbeeld hiervan is het Jongerenpunt Den Helder, waar jongeren laagdrempelig terecht kunnen voor begeleiding naar werk of scholing. Deze aanpak wordt als inspiratie gebruikt voor de verdere ontwikkeling van lokale voorzieningen in de andere gemeenten.

3.5.7. Verbeteren van samenwerking met leerplicht en wijkteams

Door nauwere afstemming tussen leerplicht, Doorstroompunt, wijkteams en jeugdhulp ontstaat een integrale aanpak waarin jongeren sneller worden bereikt en ondersteuning beter aansluit bij hun behoefte.

3.5.8. Eén gemeentelijk aanspreekpunt voor onderwijs en gezamenlijke inkoop jeugdhulp

Samen met Vonk en, in een later stadium, Talland College wordt gewerkt aan de ontwikkeling van één aanspreekpunt voor onderwijsinstellingen namens de vier gemeenten. Hierdoor kunnen scholen sneller contact leggen en worden jongeren efficiënter geholpen. Tegelijkertijd

wordt gewerkt aan gezamenlijke inkoop van jeugdhulp door onderwijs en gemeenten, waarmee de verbinding tussen zorg en onderwijs verder wordt versterkt.